

Tynset skytterlag – en vital 141 åring

Nylig feiret Tynset skytterlag sitt 141-års jubileum med stor fest for nesten hundre frammøtte på skytterhuset. Ett høydepunkt under festen var da Per Oldertrøen ble utnevnt til æresmedlem. 'n Per-gutt har hatt uvurderlig betydning for den fantastiske utviklinga laget har hatt over en lengre periode. Ja, faktisk er det han som en av de eldste i laget, som har drevet gjennom de mest dristige utbyggingsprosjektene.

AR-Hans Sollid

Jubileumsfesten skulle være avhold i fjor, men da var det mange som det ikke passet for, sier formannen Per Oldertrøen. I så måte kan han bare ta denne ett års forsinkelse med ro. Da var det verre i 1931 da Tynset skytterlag med sin legendariske formann lensmann Lyngbakken i spissen presterte å feire sitt 50-årsjubileum 16 år for sent! Alle trodde at laget var stiftet i 1881, men undersøkelser i Statsarkivet viste at laget var stiftet i 1865.

Vi har sett litt nærmere på dette skytterlaget og dets historie.

Historikk

Tynset skytterlag eller Tønset skytterlag som det het den gang, ble stiftet i 1865 med doktor Bull som formann og med apoteker Calmeier og jurist Rynning i styret. I 1867 ble Tønset skytterlag utvidet med Fåset og nedre Folldal skytterlag. Nedre Folldal tilhørte da Tynset kommune. Laget var tilsluttet Centralforeningen for utbredelse af Legemsøvelser og våpenbruk som var stiftet 1 1861.

Lagets første bane

Lagets første bane lå på Tømmermoen som lå mellom Evensmotrøa og Tyllaldsvegen. Denne moen ble også kalt Skytemoen, og her må ventelig militært personell fra ekserserplassen ved Sandvold ha hatt sin skarpskyting.

Lagets andre bane

Lagets andre bane lå på Mælansmoen, og denne banen må antakelig være brukt i 1870-årene. Centraforeningen og skytterlagene var på denne tida dominert av den sosiale elite. Menn av lavere rang som håndverkere og gardbrukere slapp ikke til i styret i skytterlagene. Slik var det også på Tynset.

Dette førte til at Tønset skytterlag fra 1870-tallet og utover ikke hadde noen drift som er registrert.

Opp av bølgedalen

På 1880-tallet gikk radikale politikere i spissen for å stifte en ny organisasjon som ble kalt Folkevæpningssamlagene. I 1881 ble Tunna skytterlag stiftet tilsluttet Folkevæpningssamlaget. Nå ble det straks mer fart i sakene.

Lagets tredje bane

Martin Graneng ga gratis grunn til ny skytebane oppe på Granengbanen i Tunndalen. Dette ble dermed lagets tredje bane. Tunna ble et stort lag med bl.a. 21 kvinner bant de 77 passive medlemmene i laget. Hvor mange aktive vites ikke, men skytebanen i Tynset ble liggende her like oppe i Tunndalen og var i bruk til opp i 1920-åra.

På slutten av 1880-tallet fikk vi en nedgang i skytterlaga. Til gjengjeld opplevde andre idrettsbevegelser stor framgang. Det var for eksempel billigere og mer lettvtint å konkurrere på ski. Den frilynte ungdomsrørsle tok også en del av ungdommen. Norges Idrettsforbund som var stiftet i forlengelsen av Centralforeningen, ble den store bevegelsen. Norges Idrettsforbund var stiftet i 1893 etter at Centralforeningen ble tvangssammensluttet med Folkevæpningssamlagene av Stortinget i 1883.

I 1899 møtte 20 tidligere medlemmer opp på Meierisalen på Neby for å få i gang igjen Tunna skytterlag. Skytinga fortsatte på Granengbanen, men Morten Graneng forbød nå skyting på søndager, en ikke ubetydelig restriksjon.

Men skytterne på Neby-sida av Tynset hadde også et annen forhold som kom til å prege utviklinga i Tynset. Rørosbanen var bygd ferdig i 1877 og sentrum i Tynset var i ferd med å forflytte seg fra Neby til Tynset.

Ny bølgedal

I 1913 kom nedgangstidene i forbindelse med 1. verdenskrig. Og fra 1917 – 21 lå Tunna skytterlag nede.

Oppgang igjen på lagetets fjerde bane

I 1922 tok noen aktive skyttere på Tynset opp igjen arbeidet med å få skytterlaget i gang igjen, men nå under navnet Tynset skytterlag og med ei bane som måtte komme på stasjonssida. Bersvend Oldertrøen ble valgt som formann. Med seg i styret hadde han Ole Larsen, Hans I Eggen, Morten Arnemo og Thor Waal.

På dette møtet forelå det tilbud fra baker O.Grønn om kjøp av 30 daa grunn til skytebane på hans skogteig på Snarvold der skytebanen ligger i dag. Dette ble lagetets fjerde bane. Etter et stort pliktarbeid kunne 58 aktive medlemmer arrangere premieskyting i 1923.

I 1946 ble Heimevernet stiftet, en institusjon som skytterlagene skulle få et godt og nært samarbeide med. Samme år overtok skytterlaget mange Krag Jørgensengevær fra Hærens Våpentekniske korps. Samarbeidsavtale mellom Heimevernet og Tynset skytterlag ble inngått om bruk av skytebanen.

Lagets femte bane

I 1947 ble det diskutert flytting av skytebanen fra Snarvold til Evensmotrøa i Haverslia. Ei lembrakke fra IR5 ble satt opp og en 100m og en 300m ble bygd. Dermed var lagetets femte baneen realitet. Det skulle snart vise seg at dette var et fullstendig mislykket prosjekt.

Leirgrunnen skapte store problemer, og det kom også klager fra Tynset Sjukehus.

I 1961 var Tynset skytterlag tilbake på gammelplassen på Snarvold. Tyskerkrakka og IR5's ammunisjonshus fulgte med på lasset. Man denne banen ble anlagt på et litt bredere og kortere areal enn den forrige på Snarvold.

Motorisert skivetrekk

Nå var det noen som fant på den tilsynelatende geniale ide om å bygge motorisert skivetrekk. Da skulle en slippe endeløse dager i anvisergrava. I 1963 sto skivetrekket ferdig, men igjen gikk laget på en smell. Dette fungerte ikke som det skulle, og under samlagsstevnet 1963 var det mer eller mindre sammenhengende krise. I tillegg til mekaniske vanskeligheter tok også vinden skivene.

Jubileumsstevne

Det hele kulminerte med at skytterlaget gikk tilbake til vanlige skytegraver om manuell anvisning, noe som fungerte da laget i 1965 kunne innby til 100 års jubileumsstevne. En rekke av Østlandets beste skyttere møtte opp og stevnet ble vunnet av tidligere medlem i Tynset skytterlag og skytterkonge av 1956 og 1962 Kjell Skøien.

Moderne tid

Fra slutten av 1970-tallet kunne en merke en betydelig nivåheving i laget. På Landsskytterstevnet på Lesja i 1985 fikk laget sin første skytter på et kongelag. Per Erik Oldertrøen sto for den prestasjonen. I 1988 og 1989 deltok Per Erik Oldertrøen, Magne Egil Westum og Roar Lillebo på samlagslaget som begge ganger fikk ESE-medalene i sølv på samlagskytinga. Sammen med Jan Nilsen utgjorde disse tre skytterne nærmest noe som nærmest måtte sammenlignes med Gjermundshaug-kara på Alvdal i sin tid. Premiebordene lå stort sett raset tilbake da disse hadde forsynt seg.

Konge og prins

Det hele kulminerte med at Pekka og Roar ble skytterkonge og skytterprins på Landsskytterstevnet i Bergen i 1992. Noe slikt hadde ikke skjedd i Det frivillige Skyttervesens 99 år gamle historie, og det har ikke skjedd siden heller.

I 1998 startet laget opp med ei stor og dristig utbygging av banen i form av et nytt skytterhus med innendørs skytehall i kjelleren. I september 1999 kunne de samles til innvielsesfest i det nye flotte skytterhuset.

Jøran

I 2004 kom Jøran Meås til laget fra Bodø. Med seg hadde han en rekke sterke sportslige prestasjoner som bl.a. skytterprins på Elverum i 2000 og som landsdelsmester i Nord-Norge. I løpet av 2004 og 2005 ble det satt to streker under svaret når det gjaldt anleggsutbygging. Da var det montert elektronikk både på 15m innendørs og på 100m og 200 meter utendørs. Alt var ferdig til Norgescupstevnet i 2005. Alle i Tynset skytterlag kunne endelig rette ryggen og fornøye skue det de sammen hadde skapt. Et praktanlegg, rette og slett.

Pekka komplett

Og som en slags krone på verket presterte Pekka Oldertrøen i sommer å bli norsk mester i feltskyting på Landsskytterstevnet i Målselv. Det var det jo ikke mange som hadde trodd på forhånd, men konkurrentene var uforsiktige nok til å by Pekka opp til dans i omskyting om tittelen. Det skulle de komme til å angre på. For det kjenner virkelige store skyttere at de tar godt vare på de anledninger som byr seg.

Fortjent

Nå hviler laget meget fortjent på sine laurbær og kan glede seg over en rekordartet oppslutning på både rekrutteringssida, blant sine veteraner og ikke minst blant sine kvinner. Ei meget aktiv og stor kvinnegruppe gjør at bl. a. driften av skytterhuset går som en drøm. Dette er imponerende tatt i betraktning en lang og krevende anleggsperiode og de mange tunge skytterstevnene laget har tatt på seg i de siste åra. Men skytterlag som har evnen til å drive aktivt med og få stor oppslutning om dette arbeidet, vil lykkes bedre enn mange andre.